

SOFF

Säkerhets- och
försvarsföretagen

Teknikföretagen

YTTRANDE
UD2025/01301

Till: Utrikesdepartementet
ud.remissvar@regeringskansliet.se
Med kopia till: Samantha Edin
samantha.edin@gov.se

Yttrande över Promemorian UD2025/01301 – En nationell kontrollförteckning över produkter med dubbla användningsområden

Introduktion

Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) och Teknikföretagen tackar för möjligheten att yttra sig i frågan om en nationell kontrollista för produkter med dubbla användningsområden (UD2025/01301). I det nuvarande geopolitiska klimatet, som kännetecknas av ökande ekonomiska spänningar och ett generellt sämre säkerhetsläge, är det kritiskt att Sverige och svenska företag har tillgång till nya teknologier och produkter. Både ur hänsyn till konkurrensförmågan för svenska företag och för Sveriges säkerhet. Trovärdiga nationella och europeiska exportkontroll- och handelsregler är avgörande för att säkerställa tillgången till känsliga produkter och teknologier för företag verksamma i Sverige. Det är viktigt att försäkra andra nationer och utländska företag om att importerade produkter och teknologier inte kommer att spridas vidare.

SOFF och Teknikföretagen välkomnar införandet av en nationell kontrollista angående framväxande teknologier, vilket möjliggör att sådan teknologi kan gynna svenska företag. Om något borde en nationell kontrollista ha implementerats tidigare, med tanke på de nationella kontroller som redan etablerats i viktiga partnerländer som USA, Frankrike och Finland.

Förslagsöversikt

Promemorian föreslår regulatoriska ändringar för att etablera en nationell kontrollista för produkter med dubbla användningsområden som inte finns listade i bilagan till EU:s PDA-förordning, vilket kräver exportlicenser. Förslaget härrör från den nuvarande multilaterala exportkontrollregimens, Wassenaar-arrangemangets, oförmåga att fatta beslut på grund av politiska oenigheter till följd av Rysslands delaktighet. Trots att majoriteten av medlemmarna är överens om att inkludera nya produkter och teknologier på kontrollistor, kan detta inte fortskrida på grund av ett ryskt veto. Bristen på konsensus inom regimen hindrar EU från att uppdatera sin kontrollista för PDA-produkter.

Teknologiskt Fokus

Diskussionen inom Wassenaar-regimen har kretsat kring framväxande teknologier, såsom artificiell intelligens, avancerade material, halvledarteknologi, additiv tillverkning (3D-printing), dataanalys (inklusive "big data"-hantering och maskininlärning), hypersoniska fordon, kvantteknologi och bioteknologi. Tillgång till sådana teknologier är avgörande för den svenska försvarsbranschen. Regeringens förslag inkluderar teknologier såsom additiv tillverkning, integrerade kretsar, utrustning för halvledartillverkning, svepelektronmikroskop och kvantdatorer. En kritikpunkt är att promemorian borde ha varit tydligare i att specificera de övergripande teknologier som avses täckas och motiveringen för deras inkludering i förslaget om en nationell kontrollista.

Den teknologiska höjden i förslaget till förteckning verkar vara direkt hämtad från äldre amerikansk lagstiftning (*EAR och Supplement No. 1 to Part 774 - The Commerce Control List*, upplaga 2021). Detta väcker frågor om aktualiteten för företag verksamma i Sverige. Att inkludera äldre teknologi i kontrollförteckningen kan påverka svenska företags konkurrenskraft negativt. Äldre teknologi kan vara allmänt tillgänglig och redan användas i stor utsträckning, vilket innebär att svenska företag kan hamna i en ofördelaktig position jämfört med internationella konkurrenter som inte omfattas av samma restriktioner.

SOFF:s och Teknikföretagens rekommendationer

SOFF och Teknikföretagen identifierar en efterlevnadsrisk på grund av den fragmentering som nu sker i relation till EU:s PDA-förordning. Det är avgörande att nationella listor harmoniseras och är lättillgängliga för svenska företag. Dessutom förväntas det att EU:s PDA-förordnings inflytande på icke-medlemsländer, som ofta använder förordningen som modell för sin egen PDA-kontroll, kommer att minska. Det är alltså centralt att regelverket kompletterar EU:s nuvarande och kommande arbeten för att skapa en inre marknad för försvars- och industriprodukter, och inte skapar otydlig dubbellagstiftning.

SOFF och Teknikföretagen anser inte att det tydligt framgår hur andrahandsinkorporering kommer att påverkas och om tolkningen ska ske på samma sätt som enligt Europaparlamentets och Rådets förordning om produkter med dubbla användningsområden (EU) 2021/821). Ett klagörande för hur denna tolkning ska ske rekommenderas.

Slutligen anser SOFF och Teknikföretagen att lagstiftningen behöver innehålla tydligare definitioner av vad som är relevanta aspekter när bedömningar görs om vad som ska inkluderas i kontrollförteckningen.

Yttrandet har beretts av SOFF:s medlemsgrupp för Exportkontroll samt av Teknikföretagens referensgrupp för handelsfrågor.

För Säkerhets- och försvarsföretagen,

För Teknikföretagen,

Robert Limmergård
Generalsekreterare

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef